

Τζορτζ Πελεκάνος

Ο ελληνοαμερικανός συγγραφέας Τζορτζ Πελεκάνος ζει σε μια ήσυχη συνοικία της Ουάσιγκτον, της πόλης που είναι Βασίλειο και φυλακή στα μυθιστορήματά του

«Δεν είμαι πιο έξυπνος από τους αναγνώστες»

Ο δημιουργός των ντετέκτιβ Νικ Στέφανος και Σπίρο Λούκας αυτοαναλύεται πριν από την ομιλία του στην Αθήνα

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΟΥΛΓΕΡΙΑΔΗΣ

Την ώρα που τα βιβλιοπωλεία ετοιμάζονται να υποδεχθούν το νέο βιβλίο του «Το δίδυμο», με πρωταγωνιστή τον πεζοναύτη στο Ιράκ Σπίρο Λούκας, ο συγγραφέας του ετοιμάζεται για την εμφάνισή του στη σκηνή της Στέγης, όπου θα συνομιλήσει εφ' όλης της ύλης με τη συνάδελφο Μαριλένα Αστραπέλλου, παλιά γνώριμή του από την καλή συνέντευξή τους στο ΒΗMagazine το 2011.

Ο αμερικανός συγγραφέας με καταγωγή από τα Βορδόνια Λακωνίας έχει βάλει το αστυνομικό μυθιστόρημα στην τροχιά του 21ου αιώνα ανανεώνοντας το είδος με αναφορές από την ποπ κουλτούρα. Με σπουδές κινηματογράφου στο Πανεπιστήμιο του Μέριλαντ, ο Πελεκάνος έχει αφομοιώσει τους κώδικες του Τσάντλερ, κρατάει (πλέον) αποστάσεις από τον Τζέιμς Ελρόι και συνομιλεί επί ίσοις όροις με τη βιομηχανία των τηλεοπτικών σειρών. Τα σενάρια που έγραψε για το «Wire» και το «Treme» μοιάζουν έπν φωτός μακριά από το μάθημα αστυνομικής λογοτεχνίας που είχε πάρει στο τελευταίο έτος του πανεπιστημίου. Όπως και η καθημερινή του ζωή με τη γυναίκα του και τα τρία υιοθετημένα παιδιά τους σε

μία ήσυχη συνοικία της Ουάσιγκτον. Της πόλης που είναι βασίλειο και φυλακή στα μυθιστορήματά του.

Φαντάζομαι ότι για τους έλληνες αναγνώστες είναι τιμητικό το ελληνικό επίθετο. Δεν έχετε σκεφθεί ποτέ να το αλλάξετε;

Κι όμως, το έχει αλλάξει ήδη μία φορά ο πατέρας μου: το «κ» έγινε «c» στα αγγλικά. Αλλά αυτή είναι η μόνη διαφορά. Πολλοί από τον εκδοτικό χώρο μου πρότειναν να το αλλάξω στο ξεκίνημα της καριέρας

Ο αμερικανός συγγραφέας με καταγωγή από τα Βορδόνια Λακωνίας που έχει βάλει το αστυνομικό μυθιστόρημα στην τροχιά του 21ου αιώνα

μου. Εκαναν μάλιστα ότι αστειεύονταν, αλλά καταλάβαινα ότι το πίστευαν. Δεν θα το έκανα για τίποτα πάντως. Το οφείλω στον πατέρα μου.

Στο «Δίδυμο», που κυκλοφορεί σε λίγες ημέρες, γράφετε: «Οι Έλληνες λένε πως όταν βλέπεις στο όνειρό σου ένα φίδι είναι φίλος». Από πού ακούσατε τη ρήση;

Από τη μητέρα μου. Όταν ήμουν παιδί και έβλεπα εφιάλτες με φίδια, μου έλεγε «μη φοβάσαι, θα συναντήσεις έναν φίλο».

Αναφέρετε επίσης ότι ο Σπίρο έχει πολλά βιβλία

από τη λεγόμενη σοβαρή λογοτεχνία. Μπορείτε να μου πείτε μερικούς τίτλους;

Αυτά που θα έχει ο Σπίρο προφανώς πρέπει να αξίζουν σ' εμένα. Θα έβαζα λοιπόν στα ράφια του το «Redemployment», μια συλλογή ιστοριών που πήρε μόλις χθες (σ.σ.: στις 19 Νοεμβρίου) το National Book Award. Πρόκειται για ιστορίες στρατιωτών στο Ιράκ που παλεύουν για να επιβιώσουν σε όλους τους τομείς. Θα έβαζα επίσης το «Αληθινό θράσος» του Τσαρλς Πόρπς, έργα του Ρίτσαρντ Πράις, του Κόρμακ Μακάρθι και του Ελμορ Λίοναρντ.

Θα βάζατε το «Μεγάλο αντίο» του Ρέιμοντ Τσάντλερ ή Χέμινγουεϊ;

Μάλλον το «Μεγάλο αντίο». Είναι ένα βιβλίο που μίλησε μέσα μου από την πρώτη στιγμή που το διάβασα. Ένα βιβλίο που δείχνει σε όλους τις δυνατότητες ενός αστυνομικού μυθιστορήματος: ότι, δηλαδή, μπορεί να γίνει κάτι περισσότερο από το είδος του. Να δείξει κάτι για την ανθρώπινη κατάσταση. Αλλά την ίδια στιγμή το «Ο ήλιος ανατέλλει ξανά» είναι επίσης ένα από τα αγαπημένα μου βιβλία.

Να συνεχίσουμε το πινγκ-πόνγκ, αλλά στον κινηματογράφο. «Αγρια συμμορία» ή «Νονός»;

Εδώ μ' έπιασες... Η «Αγρια συμμορία» είναι η αγαπημένη μου ταινία όλων των εποχών για πολλούς λόγους. Τη θεωρώ ένα από τα σημαντικότερα έργα τέχνης – με όλη τη σημασία των λέξεων – του 20ού αιώνα.

→ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 2

Τζορτζ Πελεκάνος

«Δεν είμαι πιο έξυπνος από τους αναγνώστες»

→ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 1

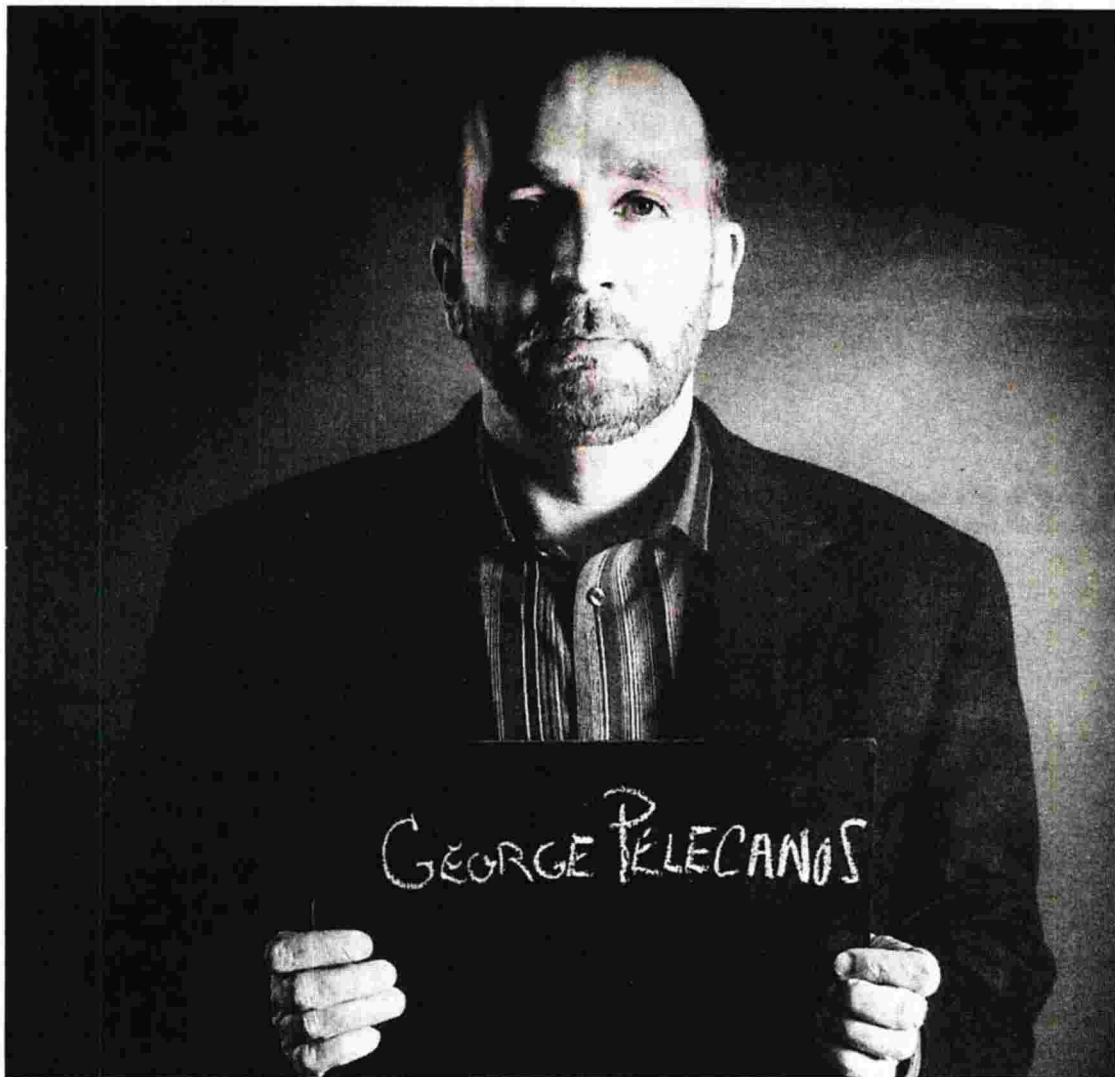
Θέλω να με πιστέψεις σε αυτό. Αλλά εάν βάλει κανείς τους τρεις «Νονούς» μαζί, νομίζω ότι πρόκειται για το σπουδαιότερο αμερικανικό φιλμ που έχει γυριστεί ποτέ. Ακριβώς επειδή είμαι σ' αυτή τη βιομηχανία γνωρίζω ότι μια εξαιρετική ταινία γίνεται από μια ομάδα, όχι από ένα άτομο. Στους «Νονούς», λοιπόν, τα πάντα συναρμολογούνται για να τοποθετηθούν στο τέλος ως ομαδική δουλειά: το σενάριο, η σκηνοθεσία, τα κοστούμια, το μακιγιάζ, η μουσική.

Μουσική, λοιπόν. Ρόλινγκ Στόουνς ή Μπομπ Ντίλαν;

Νομίζω ότι ήρθες διαβασμένος. Βάζεις μαζί όλους τους καλλιτέχνες που λατρεύω. Για να φανταστείς, στο iPhone έχω ήδη καμιά εβδομηνταριά τραγούδια από αυτούς που ανέφερες. Αλλά νομίζω ότι πρέπει να «ρίξω» ελαφρώς τους Ρόλινγκ Στόουνς, οι οποίοι δεν έχουν βγάλει κάτι τόσο σημαντικό από το «Tattoo You» του 1980. Όχι ότι το ίδιο δεν συμβαίνει με τον Ντίλαν. Τον έχω δει σε συναυλία και δεν καταλαβαίνω τι μουρμουράει.

Ο Σπίρο Λούκας έχει ένα Moleskine, όπου γράφει συνεχώς σημειώσεις. Είναι και δική σας συνήθεια αυτή;

Όχι. Αυτό που κάνω όμως είναι να καταγράφω εικόνες, πρόσωπα και περιγραφές στο κασετοφωνάκι μου την ώρα που οδηγώ το τζιπ. Κατά τα άλλα, έχω πολύ δυνατή μνήμη. Και προσπαθώ να διατηρήσω εκεί τις

πληροφορίες που θέλω. Πρόσφατα, για παράδειγμα, βρέθηκα σε μια φυλακή της Ουάσιγκτον για να μιλήσω με έναν έγκλειστο. Δεν ήθελα να βγάλω τετράδιο ή μαγνητόφωνο, επειδή τρομάζουν τον συνομιλητή.

Έχετε δει ποτέ πτώμα από κοντά; Ή άνθρωπο να πέφτει από σφαίρα;

Ναι, έχω δει πτώμα επειδή δούλεψα αρκετά με τους αστυνομικούς του Τμήματος Ανθρωποκτονιών της Ουάσιγκτον. Μπήκα μαζί τους στο νεκροτομείο και εκεί είδα την όψη των ανθρώπων όταν μια σφαίρα τους παίρνει τη ζωή. Δεν προσπαθώ να φανώ γενναίος επειδή το θέαμα θέλει πολλά κότσια. Αλλά το βλέπω σαν μέρος της δουλειάς μου.

Υπάρχει κάποιο σημείο όπου η ζωή σας πλησιάζει τον κόσμο της έντα-

σης και της βίας τον οποίο περιγράφετε στα βιβλία σας;

Όχι, δεν υπάρχει. Είμαι πατέρας δύο αγοριών, συνεχίζω να ζω στη γειτονιά όπου μεγάλωσα και χωρίς πολλές προσδοκίες για μεγάλες αλλαγές. Δεν ήθελα ποτέ να αλλάξω γειτονιά, επειδή οι άνθρωποι που αγάπησα συνεχίζουν να ζουν στους γύρω δρόμους. Δεν αρνούμαι ότι έχω αρκετά λεφτά - πολύ περισσότερα από όσα ονειρεύτηκα ή πιθανότατα θέλησα στη ζωή μου. Είναι λεφτά που μου επιτρέπουν να έχω μια άνετη ζωή. Αλλά δεν θέλω με τίποτε να αποκτήσω

Είμαι πατέρας δύο αγοριών, συνεχίζω να ζω στη γειτονιά όπου μεγάλωσα και χωρίς πολλές προσδοκίες για μεγάλες αλλαγές

τους μετανάστες. Θέλει να σταματήσει την απέλαση 600.000 ανθρώπων, οι οποίοι έχουν παιδιά εδώ - άρα τα παιδιά τους είναι αμερικανοί πολίτες. Οι άνθρωποι αυτοί έχουν δουλειές, πληρώνουν φόρους. Κι αυτό θέλουν ορισμένοι να τους το στερήσουν. Συγγνώμη, αλλά δεν βγάζω άκρη. Όσοι θέλουν να στερήσουν αυτό το δικαίωμα από τους μετανάστες στερουν από τη χώρα μέρος της ταυτότητάς της. Αυτό είναι οι ΗΠΑ.

Ξέρετε απέξω πόσοι άνθρωποι έχουν «σκοτωθεί» στα βιβλία σας;

Νομίζω ότι είναι λιγότεροι πάντως από όσους σκοτώνονται στην τελευταία σκηνή της «Αγρίας συμμορίας», μια που την αναφέραμε! Σοβαρά τώρα, δεν πιστεύω ότι τα βιβλία μου είναι τόσο βίαια. Υπάρχουν απλώς οι στιγμές στις οποίες η βία αναδύεται, απλώς συμβαίνει. Σε διάφορες διαλέξεις το κοινό με ρωτάει γιατί δεν βάζω έναν φόνο στο πρώτο κεφάλαιο. Και όμως, δεν ξέρω. Ο φόνος θα συμβεί όταν πρέπει. Μπορεί και στη σελίδα 150, μπορεί και καθόλου.

Τι νομίζετε ότι διαφοροποιεί έναν συγγραφέα αστυνομικών;

Προσπαθώ να γράφω απλά για πολλούς. Για αναγνώστες όπως ο πατέρας μου, ο οποίος συνήθιζε να έχει ένα αστυνομικό βιβλίο στο μαξιλάρι του. Όταν βλέπω νέους να περπατούν με κάποιο βιβλίο μου στα χέρια τους νιώθω ευγνωμοσύνη. Όταν μαθαίνω ότι τα βιβλία μου είναι τα πιο δημοφιλή στα αναγνωστήρια των φυλακών - έχω δει τις λίστες, παρεμπιπτόντως - αισθάνομαι ειλικρινή χαρά. Θέλω να γράφω καλά βιβλία, αλλά όχι υπερβολικά. Δεν θέλω οι αναγνώστες μου να

«Απεχθάνομαι τα ριμέικ»

Πόσο συχνά πηγαίνετε στον κινηματογράφο;

Πολύ συχνά, επειδή το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου βρίσκεται δυο στενά από το σπίτι μου. Βλέπω ταινίες από τον παγκόσμιο κινηματογράφο, ακόμη και βωβές με τη συνοδεία μουσικής. Από τις πιο πρόσφατες μου άρεσε το «Φράνσις Χα», το ιρλανδικό «Cavalry» και το «Master». Νομίζω ότι ο Πολ Τόμας Αντερσον είναι ο πιο ενδιαφέρων σκηνοθέτης. Προτιμώ βέβαια τις ταινίες του 1970 σε σχέση με ό,τι πλασάρεται σαν φρέσκο στις ημέρες μας. Γιατί να κάνεις το ριμέικ του «Gambler»; Το πρωτότυπο με τον Τζέιμς Κάνν άγγιζε την τελειότητα. Το ριμέικ των «Αδέσποτων σκυλιών» ήταν προσβολή στη μνήμη του Πέκινπα. Ζωγραφίζει κανείς από την αρχή τη «Μόνα Λίζα»;

Θα πάτε στο «Interstellar»;

Όχι. Δεν είναι το είδος που με ενδιαφέρει. Καθόλου μάλιστα.

Ποιες τηλεοπτικές σειρές παρακολουθείτε;

Θα εκπλαγείτε, αλλά αυτή που με ενθουσίασε ήταν το «Game of Thrones». Μου άρεσε επίσης το «Bridges» για έναν σίριαλ κίλερ και δύο ντετέκτιβ με δράση στα σύνορα Μεξικού και ΗΠΑ.

Η γειτονιά μου

Ποτέ στη Ν. Υόρκη

Ποια η μεγάλη διαφορά μεταξύ Ουάσιγκτον και Νέας Υόρκης;
Η ταχύτητα. Ήμουν πριν από λίγες ημέρες για ακόμη μια φορά στη Νέα Υόρκη και έπρεπε να τρέξω για να βγω έξω από το τρένο στον σταθμό Πεν. Αν δεν τρέξεις, κινδυνεύεις να παρασυρθείς - ή και να ποδοπατηθείς - από το πλήθος. Είναι ένα συναρπαστικό μέρος, προς Θεού. Αλλά προσωπικά προτιμώ την αργή και πιο συμμαζεμένη Ουάσιγκτον. Θεωρώ ότι διατηρεί ακόμη μια κουλτούρα που ανήκει στον Νότο.

Δεν θα μπορούσατε να γράψετε ένα αστυνομικό με σκηνικό τη Νέα Υόρκη;

Δύσκολα θα μπορούσα να περπατήσω στη Νέα Υόρκη για να συγκεντρώσω πληροφορίες. Παραείναι μεγάλη για μένα. Δεν θα ήξερα πώς να καταγράψω όλο αυτό το χάος. Ενώ στην Ουάσιγκτον έχω μεγαλώσει: ξέρω τους δρόμους, τις γειτονιές, τους ανθρώπους. Νιώθω σαν στο σπίτι μου και μπορώ να καταλάβω τι σκέφτονται οι κάτοικοι. Μου είναι λοιπόν εξαιρετικά οικείο να βγω από το καβούκι μου.

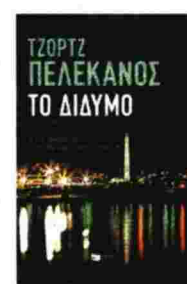
νιώθουν ότι δεν είναι αρκετά έξυπνοι για να διαβάσουν τα βιβλία μου.

Γιατί νομίζετε ότι οι ήρωές σας θα μείνουν ζωντανοί;

Όταν έχεις κάνει τη δουλειά σου, οι ήρωες φαίνονται αληθινοί για τον αναγνώστη. Ένας χαρακτήρας όπως ο Ντέρεκ Στρέιντζ μένει για πάντα στη μνήμη τους. Είναι σαν να περιμένεις ότι θα πέσεις πάνω του σε έναν δρόμο της Ουάσιγκτον, επειδή είναι φτιαγμένος από πρόσωπα που όλοι γνωρίζουν.

Ας υποθέσουμε ότι είστε ένας από τους ήρωες στο αστυνομικό ενός φίλου σας. Πώς θα περιγράφατε τον εαυτό σας;

Ως έναν συνηθισμένο άνθρωπο, με αυτοπεποίθηση και αρκετά πνευματώδη.

Τζορτζ Πελεκάνος ΤΟ ΔΙΔΥΜΟ

Μτφ. Αντώνης Καλοκύρης
Εκδ. Πατάκη
Σελ. 336
Τιμή: 14,40 ευρώ

INFO

Ο Τζορτζ Πελεκάνος, καλεσμένος της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, θα συζητήσει στις 4/12 στις 19.00 στην Κεντρική Σκηνή με τη Μαριλένα Ασπραπέλλου στο πλαίσιο της σειράς «Ελεύθεροι Σκοπευτές». Την Παρασκευή θα υπογράψει το νέο του βιβλίο στον Ιανό (18:00 με 20:00)